

A levél

A svájci magyarnyelvű protestáns gyülekezetek értesítője
Mitteilungsblatt der protestantischen
Kirchgemeinden ungarischer Sprache
in der Schweiz
Feuille des communautés protestantes
hongroises en Suisse

Basel-Bern-Zürich

2011 június

56. évf. 1. sz

*Bár szétszakadva él az egyház,
Jézusban mégis egy lehet.
Ha el is választ annyi korbát,
Testvérnek adj testvérkezet!
Ha egy a Pásztor, egy a nyáj,
Őnála mind helyet talál.*

*Elrejtve él a Krisztus népe,
Bűn és halál takarja még.
Nem látszik szent, örök reménye:
Hordozza a kereszt jelét.
De egykor véget ér az út,
S a szent hajó majd célba fut.*

*Jézus, tebenned egy az egyház:
Ne engedd szétszakítani!
S mit elront annyi sok tanítvány,
Siess te meggyógyítani!
Utunkra hulljon tiszta fény:
Szeretet, hit s örök remény!*

Gondolatok az ökumenéről

Az idegen szavak szótárában az ökumenizmus kifejezés alatt ezt találjuk: vallási mozgalom a keresztény egyházak egyesítésére. Végülis ez csaknem teljesen megmagyarázza az ökumenizmus szó jelentését, azzal a mára már mindenképp szükségessé vált kiegészítéssel, hogy - ha ki nem mondottan is - az egyesítés szándéka mögött megbúvik egy távolabbi "álom": a világvallások valamiféle egymáshoz való közeledésének a keresése.

Bármennyire is álomnak tűnik ma még, a globalizálódó világ és benne a globalizálódó emberi gondolkodás és hit mindenképp sejtet egy univerzális vallás, vagy hit felé való, gyakrabban inkább ösztönös, mintsem tudatos tendenciát.

Ennek a megvalósulásától azonban még nagyon messze vagyunk. A hívő emberiségnek még nagyon sok kint és szenvedést, mondhatnánk úgy is, hogy tandíjat kell fizetnie, elszenvednie, amíg önmaga lényegének megismeréséből legalább annyit a magáénak vallhat, ami rávezetheti az önmagára-, és egymásratalálásnak az útjára. De, ha szeretne megmaradni ezen a világon, s ebben a megmaradásban valami jövődőt is szeretne látni, nemigen lesz más választása, minthogy egy nagy utazásra szánja el magát, és pedig nem annyira az univerzum külső messzeségei felé, mint sokkal inkább az önmagában rejlő, eddig nagyon is ismeretlen mélységek felé, amelyek kapuját nem volt képes számára kitérni egyetlen ma létező világvallás vagy egyház sem.

Lehet, hogy lehangoló ez a nézet vagy meglátás, hiszen ez alól nem kivétel a mi nagy keresztény (vagy keresztény?) családunk sem, benne református közösségeinkkel együtt. Az egymás megismerésének kis "fagörcei" olykor akkorára tudnak nőni, hogy egy -

akár talán nem is túl nagy vihar, az egész fát is képes derékban eltörni. Lásd példának a fentebbi sor zárójelbe tett dilemmáját: még mindig nem egyeztünk meg abban, hogy tulajdonképpen hogy is hívjuk magunkat...

Hol rejtve, bűvópatak módján, hol a felszínen erősebben csörgedezve, de az ökumenének valamiféle belső vágya és olykor valósága itt él nemcsak a hívő ember, de egyáltalán az "értelmes hitre" vágyó emberiség világában.

Amíg az "-uzionok" és "-iuzionok" lesznek hitvilágunk és istenkultúránk "legégetőbb" kérdései - ahogy arra Madách Imre az Ember tragédiája Bizánci színében olyan ijesztő realizmussal figyelmeztet, addig nehezen jutunk előbbre. Nem hogy az "egyesülésben", de az egymáshoz való közeledésben; egymásnak nemcsak a tiszteletében és elfogadásában, de egymás elviselésében sem. És - hol van még ettől az a magatartás, amit az egy Isten tudata kellene, hogy adjon az emberiségnek?!

Az ökumenének nagyon sok megpróbáltatást kell még kiállnia az önmaga "igazságainak" rabságában vergődő ember világában és társadalmában; sokszor téves értékítéleteiben és mértéktelen önzésében. Sok a negatív jelenség minden világvallásban, de bőven van a mi kereszténységünkben is. A Nyugat még mindig csak a sajátját ismeri el kultúrának és fejlődésnek. Vajon kultúra-e, vajon fejlődés-e még?...

Isten az Ő kijelentésében a világ, s benne a mindenfajta emberi lehetőségek hosszú útját és sorát nem tárja föl teljes egészében. Meghagy valamit egyszer s mindenkorra, örökre a maga titkának és az örök emberi keresésnek. Ránk bízva, milyen utat választunk.

Ildikó Holasová

Ökumenikus istentisztelet Zürichben

Március 13-án, vasárnap déltán három órakor, a zürichi Neumünster gyülekezeti házában tartottuk meg ideit, az 1848-as forradalomra emlékező ünnepi istentiszteletünket. A Neumünster gyülekezet részéről *Erika Bärtschi* presbitériumi elnök köszöntötte meleg szavakkal a magyarokat. Az istentiszteleten id. *Joób Olivér* a liturgiát végezte, *Vizazuer Ferenc* katolikus plébános tartotta az igehirdetést. A *Golarits István ökumenikus kórus* az istentiszteleten egyházi énekkel, az ünnepségen pedig Kossuth-nótákkal örvendeztetett meg bennünket.

Az istentisztelet végeztével a zürichi magyar egyesület ünnepi műsorára került sor, ahol a cserkészek szavalattal, zongorajátékkal emlékeztek a magyar szabadságharcra. A műsor fénypontja azonban **Parragi László** nagyon alapos előadása volt, melynek kivonatát az alábbiakban közöljük.

Az 1848. márciusi 15-i forradalmunk győztes forradalom volt, hisz nem lehetett többé visszaállítani a korábbi rendszert! Vívmányai, mint például az arányos közteherviselés, a jobbágyfelszabadítás, a törvény előtti egyenlőség fennmaradtak a szabadságharc után is.

A szabadságharc sem bukott el, mint ahogy némelyek szeretnék velünk elhitetni, hiszen az osztrák és az orosz intervenciós hadsereg több, mint kétszeres túlereje győzte le a magyar honvédséget. Nem bukott el, hanem hatalmas túlerő győzte le. Óriási különbség!

Mit jelent számunkra az 1848-as forradalom üzenete? Másképp kifejezve: tanultunk-e az élet legnagyobb tanítómestere, a történelem leckéiből? A történelmi események tanulságait bizony meg kell szívlelnünk, mert mindaddig ismételni kell a feladott leckéket, amíg meg nem tanuljuk. Íme, néhány példa:

A magyar gazdasági, pénzügyi forradalom és szabadságharc a reformkorban kezdődött és a kiegyezésig tartott. Ferenc József fegyveres erőszakkal megszüntette az önálló magyar pénzrendszert. Ha a magyar fizetőeszköz megteremtésére, illetve az ellene folyó kíméletlen harcra visszatekintünk, óhatatlanul a forint sorsára kell gondolnunk. Mintha a márciusi ifjak és Kossuth ellenében nyilatkozna az utóbbi években minden politikus és gazdasági szakértő Magyarországon. "Az eurót be kell vezetni"- ez a jelszavuk. Tényleg be kell vezetni az eurót?

A Magyarország elleni osztrák sajtótámadások sokkal nagyobb kárt okoztak Bécsnek, mint hasznot. Elgondolkodhatnak ezen, akik ma Bécsből és

máshonnan támadják a médiában Magyarországot.

A magyar forradalom és szabadságharc három legádázabb ellensége - Schwarzenberg herceg, Haynau tábornagy és Alexander Bach - mindegyike súlyos lelkibeteg volt. Rendkívüli hatalommal ruházta fel őket Ferenc József. Nagyon sok kárt okoztak nemzetünknek. Más vezető politikusokról is tudunk, akik hatalomra jutván mérhetetlen kárt okoztak a magyar népnek. Sajnos manapság is szerephez jutnak beteg lelkű politikusok. Nagy segítség a televízió, hogy lelepleződjenek a lelkibeteg államférfiak. Bár tanítják nekik, miként mozogjanak a kamerák előtt, mégis gyakran elárulja őket a testbeszédük. Rögtön meglátjuk, hogy kivel van dolgunk, ha úgy figyeljük őket a tévében, hogy közben kikapcsoljuk a hangot.

Az elmúlt két évtizedben egyre-másra hangzottak el bocsánatkérések a múltban elkövetett bűnökért. Magyar és külföldi államfők, politikusok, főpapok alázattal kértek bocsánatot a történelem tragikus eseményei miatt különféle népcsoportoktól, vallási közösségektől, egyénektől. II. János Pál pápa az ellenreformáció során elkövetett és egyéb vatikáni bűnökért kért bocsánatot. Borisz Jelcin orosz államfő ünnepélyesen megkövette a magyar népet. 1992 novemberében Budapesten bocsánatot kért az 1956-os szovjet beavatkozás miatt.

Hasonló gesztust a Habsburgoktól is örömmel fogadnánk. Ferenc József felelősségéhez nem fér kétség a szabadságharc utáni megtorlásban. A magyar mártírok bebörtönzésétől, a kínzásoktól, kivégzésektől és más meghurcoltatásoktól, vagyis emberiség ellenes büntetésektől egyetlen Habsburg sem határolta el magát, nem követte meg a magyar nemzetet, pedig van köztük, aki felvette a magyar állampolgárságot, Magyarországon magas közéleti szerepet is betölt és politikai ambíciói is vannak. A mai napig várat magára, hogy a Habsburg-Lotharingiai ház bocsánatot kérjen a magyar nemzetől.

Az osztrák önkény elleni leghatásosabb fegyvernek a Deák Ferenc vezette passzív ellenállás bizonyult, ami nem volt más, mint a mindennapok forradalma, szabadságharca. Az osztrák hatalom képviselőitől elfordultak, ahol tudták, elutsították, kijátszották a kormány intézkedéseit. Végülis arra kényszerült Bécs, hogy kiegyezzen a magyarokkal. A kiegyezést tekinthetjük az 1848. március 15-i forradalom befejezésének.

Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!

“Testvérnek adj testvér kezét!”

(47. Pünkösdi Találkozó, Schloss-Beugen, június 11-13)

A fenti, kiengesztelődésre és összefogásra felszólító mondatot kapta idén mottóként és munkacímként szokásos pünkösdi találkozóink. A magyarországi ökumenikus gyakorlatban jól ismert és kedvelt énekből származó idézet előrevetítette az alkalom fő témáját és lelkületét. A szervezők szándéka szerint ezúttal az ökumenikus mozgalom jelenlegi állásáról, törekvéseiről és irányáról szerettünk volna többet megtudni és –lehetőség szerint – megélni.

Ebben volt segítségünkre főelőadóink, **Dr. Janka Ferenc**, aki felekezeti hovatartozásában és ökumenikus nyitottságában egyaránt a hídépítés, ugyanakkor a felelős hitvallásos önazonosság hiteles képviselőjének bizonyult. A háromgyermekes görög katolikus pap ahhoz a keleti szertartású egyházrészhez tartozik, amely ugyan több évszázadon keresztül inkább ütközőpont volt Róma és Bizánc, a keleti és a nyugati kereszténység között, de talán éppen most jött el az ideje annak, hogy kettős meghatározottságából kifolyólag híddá váljon a két egyháztest között. Előadóinkat előképzettsége és felkészültsége többszörösen is alkalmassá teszi erre. A pannonhalmi bencés gimnáziumban végzett fiatalember először a Pázmány Péter Központi Papnevelő Intézetben végzett három évet, majd Rómában a Pápai Német-Magyar Kollégiumban töltött hat évet, ahonnan doktorátust szerezve tér haza. Több évi otthoni lelkesi és tanári szolgálat után kapott megbízatást az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) főtítkárhelyettesi tisztségének betöltésére St.Gallenben. Köszönjük az ottani gyülekezetünk “élesszeműségét”, amellyel felfedezte és a szervezők figyelmébe ajánlotta őt. Neki pedig innen is köszönjük a színvonalas előadásokat és azt a természetességet, amellyel közöttünk, túlnyomórészt protestánsok között, mozogni tudott.

Szombaton este a keleti hagyományban talán leggyakrabban felcsendülő imádságfüzérből származó töredékekkel fogalmaztuk meg az előadás főirányát: „Isten szent egyházainak jólétéért és mindnyájunk egyesítéséért...” Az előadó kicsit messziről indult, ezáltal is mintegy érzékeltetve, hogy egyetlen hétvége alatt nem tudjuk megoldani az ökumenikus mozgalomban előkerülő kérdéseket, illetve a hivatalos egyházi állásfoglalásokon kívül nem igazán tud

elképzelni egyéb járható utakat. Ezen belül a „keskeny úton” belül azonban világosan megmutatta, melyek azok a különösen hangsúlyos „ösvények”, amelyeknek további kitaposása elsőrendű feladatként áll előttünk. Ezek között említette meg az önazonosságnak, a saját hagyományoknak a minél alaposabb megismerését, amely mellé azonnal mellé állította a múlt hibáinak, saját közösségeink esetleges bűneinek a megismerését, az azokkal való őszinte szembenézést, az azokért való

bocsánatkérést. Példaként említette II. János Pálnak gesztusértékű látogatását Debrecenben, ahol a pápa megkoszorúzta a gályarabok emlékoszlopát. Egy ilyen jellegű megnyilvánulás még néhány évtizeddel ezelőtt is elképzelhetetlen lett volna katolikusok részéről a protestánsok irányába. A sok irodalmi, filozófiai és pszichológiai utalást is tartalmazó előadás –

hasonlóan a másnap délután inkább irodalmi megközelítésű, mégis lényegileg nagyon hasonlóan a hit befogadása esélyeinek és lehetőségének problematikáját szem előtt tartó folytatással, olyan távlatok felé nyitogatta és szélesítette látókörünket, amelyek legtöbbször számunkra eddig részben vagy egészen teljesen ismeretlenek voltak.

Igei táplálékból sem kellett hiányt szenvednünk. Vasárnap délelőtt közös úrvacsorás istentisztelet keretében ünnepeltük a pünkösdöt, ahol a pünkösdi történetből az az elem vált hangsúlyossá, mi módon viszonyulunk Isten Lelkének csodálatos, ugyanakkor felfoghatatlan működéséhez. Rá tudunk csodálkozni, gyermeki őszinteséggel kérdezve: *Mi akar ez lenni?* Vagy pedig előítéletesen azok közé csapódunk, akiknek már kész válaszaik vannak, mint az első pünkösdkor: *Édes bortól részegedtek meg...* Az Isten tervében az az igazán nagy csoda, hogy innen is lehet tovább lépni. Ahogy mondani szoktuk: Innen szép győzni...

A hétfői bibliatanulmány az *IKor 1; 10-13* alapján foglalkozott a szakadások természetével, illetve arra hívta fel a figyelmet, miért volt fontos már az ősegyházban, hogy az azonnal megjelenő személyi különbségeken és -kultuszokon továbblépni tudva, megtalálják az egyetlen közös fundamentumot, aki a Krisztus Jézus. Az úrvacsorai közösségben a megélhető testvériségnek szép példája volt, hogy az

egyháza szabályai miatt a jegyek vételével élni nem tudó vendéglőadóink még sem maradt ki a körből. Ő a kenyér és a bor helyett a szolgálattelvő lelkész által tolmácsolt áldást vette ez alkalommal.

Mivel az előadások bőségesen kitöltötték a rendelkezésre álló időkeretet, így a kérdéseink megfogalmazására és egymás jobb megismerésére részben a mindkét este felszabadult légkörben lefolyt testvéri beszélgetések, részben pedig az eredetileg kerekasztalnak tervezett, de pódiumbeszélgetéssé alakult vasárnap esti programunk adott lehetőséget. Utóbbinak keretében kerülhettek elő azok a korábban csak felszínesen érintett témák, mint az ökumenikus gyakorlatban észlelt megtorpanásnak (ahogy a Dominus Iesus dokumentum kapcsán az egyik német teológus fogalmazott, zsákutcának), vagy éppen az interkommunió (katolikus-protestáns, illetve orthodox közös úrvacsora) korábban már több helyen élő gyakorlatként megtapasztalt lehetőségének elsoványodása, és Róma részéről kimondott tiltása is.

Mivel magának a találkozóknak a témája is a diaszpórában élő, így az egymással való közösséget még erőteljesebben kereső és igénylő magyaroknak éppen ebből az utóbbi időben egyre inkább „meghülő” ökumenikus tapasztalatából származott, ezen a ponton volt érezhető leginkább a jelenlevők bevonódása, az álláspontok szeretetteljes, de határozott ütköztetésében.

Mindent összevetve ugyan maradtak hiányérzeteink az ökumenének különösen katolikus-protestáns viszonyainak tekintetében, és a jövővel kapcsolatban sem lett bennünk kevesebb a kérdőjel, azonban mégis igen jó választásnak bizonyult mind a téma, mind pedig az előadóink személye. Sokakban meg is fogalmazódott az igény, hogy ne várjunk a következő pünkösdig, amíg ismét ilyen lelkesítő és lelki napokat tudunk tartani. Mindannyiunknak szüksége van ezekre.

Kókai Csaba

Sztojánovics Istvánra emlékezünk

Sztojánovics István 1918-ban született Budapesten, apai részről délvidéki családból, édesanyja révén a neves erdélyi Lázár grófi család leszármazottjaként. Az apai hagyománynak megfelelően katonatiszti iskolát végzett, de a 2. világháború után lemondott a tiszti pályáról és bankszakemberré képezte át magát. Az

1956-os forradalmat követően távozott nyugatra, Svájcban teremtett magának új egzisztenciát. Hívő reformátusként a Zürichi Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezet tevékeny tagja lett.

A Johannita Rend Nyugat-európai Tagozatának jogi lovagjaként a Rend szétágazó segítő szolgálatában volt aktív. A zürichi gyülekezet is egyhangú bizalommal választotta presbiterévé, ezt a tiszteletet csaknem húsz éven át látta el. Emellett elvállalta a gyülekezet pénztári ellenőrének felelősségteljes tiszteletét is. Feladatait mindaddig lelkiismeretesen teljesítette, amíg súlyosbodó betegsége lemondásra nem kényszerítette.

2010. július 17-én távozott az élők sorából; Isten kegyelméből szenvedés nélkül. Magyar nyelvű gyászjelentésén a híres, magyarbarát indiai költő, Rabindranath Tagore örökérvényű sorai állnak:

*A halál nem a fény kialvása,
hanem a lámpa eloltása,
mert megérkezett a reggel.*

Hamvait 2010. szeptember 25-én helyezték örök nyugalomra, kívánsága szerint édesanyja mellé, a budapesti Farkasréti temetőben. Istvánt nagylelkű, szívélyes, szerény emberként, hittestvérként és jóbarátként ismertük meg és becsültük nagyra az elmúlt évtizedek során. A Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetségének és zürichi gyülekezetének tagjai fájdalommal emlékeznek önzetlen, segítőkész, értékes tagtársukra, akinek elvesztése nagy ürt hagy maga után. Az Örökkévaló vigasztalását kérjük hátrahagyott szeretteire, a megígért feltámadás reményében.

Kaplony Péter (1933. június 15. – 2011. február 2.)

A Zürichi Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezet halottai sorában emlékezünk Kaplony Péter professzorra, a Gyülekezet és Szövetségünk egyik alapítójára. Az 1980-as alapításnál Arnold Custer, a zürichi Landeskirche egyháztanácsa elnökének közreműködését Kaplony Péter személyes kapcsolatai segítették elő. Ezzel maradandó érdemeket szerzett abban, hogy Lemesi József lelkészünk váratlan halála után továbbra is folytatódhatott a svájci magyar nyelvű protestáns lelkigondozás. Kaplony a Svájci

Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetségének megalakulásától kezdve több cikluson át választmányi tagja és jegyzője (Aktuar) volt; utóbb más elfoglaltságára való tekintettel visszavonult a gyülekezeti élettől. Nevelőanyja, Lüthiné Somogyi Ilonka presbiter társunk tavalyi temetésén, már betegen, ő tartott személyes élményekkel teli, emlékeztető búcsúbeszédet. Istenünk kegyelmét, örök nyugalmat kívánunk elhunyt testvérünknek.

Keresztelő és konfirmáció Bázelen

Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az Ő kegyelme. (Zsolt 136; 1)

A bázeli magyarnyelvű protestáns gyülekezet megújulásának jeleit örömmel éltük meg a húsvéti és az áldozósüttörtököt követő vasárnapi ünnepi istentiszteleteken. Áldásosak ezek az ünnepek, hiszen a jövőendő, az új élet kezdetei.

Kettős keresztelőnek örvendhetünk húsvét vasárnap, amikor

szüleik *Lüthi-Kézdi Angelinát és Ákost* hozták közösségünkbe. *Angelina és Ákos* már félig svájciak, ahogy vezetőnevelők is mutatja, de a család mégis hűséges maradt a magyar ajkú

gyülekezethez. A család kis programmal lepett meg bennünket. Apró családi kórusuk két éneket adott elő. *Patkós Attila*, Magyarországról érkezett rokon, *Túrmezei Erzsébet: Nagyszombat reggel* című versét átérzéssel szavalta el ezen a ragyogó húsvétvasárnapon. A keresztelő szeretetvendégséggel, közös együttléttel zárult.

Másik kiemelkedő istentiszteletünkre június első vasárnapján került sor. Nemcsak a gyülekezet szokásos éves közgyűlése, hanem **két fiatal konfirmációja** is örömteljessé tette Isten igéjének hallgatását.

Lelkipásztorunk, *Kókai Csaba*, a magyarországi gyakorlatot meghittebbé tette azáltal, hogy a fiataloknak nem a tanultakból kellett kérdés-felelet formájában vizsgát tenniük, hanem személyesen kellett megfogalmazniuk, mit jelent számukra a hit és a konfirmáció. Egyáltalán, miért akarnak konfirmálni? **Birkner Tímea** így válaszolt ezekre a kérdésekre:

„Amint ezen a kérdésen töprengeni kezdtem egyre az jutott eszembe, hát "miért is ne konfirmálnék?". Lenne-e valamilyen okom megtagadni az Istenben való hitemre vonatkozó bizonyágtételt? Hiszen amióta az eszemet tudom, naponta hallottam Istenről. Az engem körülvevő felnőttek beszélgetéseiben, a gyúrói vasárnapi iskolában, vagy amikor anya fordult Istenhez imádsággal, arra kérve őt, hogy vigyázzon apára a hosszú utazáson. De az estéknénti elalvás előtti imádkozás is naponta közel hozta hozzám Istent. Egy szó, mint száz: Isten, mint a világ vigyázója, mindig ott volt és van a tudatomban. Lehet, hogy kislányként Isten létezését csak azért fogadtam el, mert szüleim, keresztszüleim, szomszédaink olyan emberek voltak, akik maguk is hittek Istenben, és ezek az emberek egytől-egyig kedves, szeretetreméltó, segítőkész emberek voltak. Jó volt a társaságukban lenni, hiszen mindig biztonságban éreztem magam, ha velük voltam. Egyszer aztán egy olyan dolog történt velem óvodás koromban, ami valósággal kézzel foghatóvá tette számomra nemcsak Isten létezését, hanem szeretetteljes gondoskodását is. Édesanyámmal és két kicsi húgommal akartunk egy forgalmas úton átkelni, hogy anya elintézhesse a mindennapos bevásárlást. Mintha ő is érezte volna a leleselkedő veszélyt. Arra kért bennünket, hogy támasszuk le a bicikliket a fal mellé és gyalog menjünk át az úton. A visszaút nagyon körülményesnek mutatkozott a sűrű teherautó-forgalom miatt. Anya két

kishúgom kezét fogta, nekem meg szóban adta az utasításokat. Egy félreértés miatt pont akkor szaladtam a járdáról az úttestre, amikor egy óriási teherautó közeledett. A közelgő autó láttán eleinte földbe gyökerezett a lábam, majd hallottam anya sikoltását. Ekkor hirtelen úgy éreztem, mintha két angyal ragadna vállon, megemelnének és egy lépéssel odébb letesznek. Aztán már csak kerécsikorgást és a járókelők rémült kiáltásait észleltem.

Később több alkalommal is éreztem Isten segítő közelségét. Úgy érzem, hogy ezt a gondoskodást ki kell érdemelnem, és ennek a legjobb módja az, ha a mindennapi életemben igyekszem Krisztus Urunk tanításait követni, megmaradni a keskeny úton, amely az Ő országába vezet.”

Di Giovanni Márk annak mintájára foglalta össze hitét, ahogyan a szombatokénti konfirmációs oktatásokon a Szent-háromságról, Isten kijelentéséről és Egyházunkról többek

között az Apostoli Hitvallásból is tanult.

„Hiszek egy Istenben, a teljes Szentháromságban. A Mennyei Atyában, aki mindent teremtett, végtelenszer végtelenebb a végtelennél.

Minden jó az Ő akarata által történik, nekünk csakis jót akar. Szeret minket, mint a jóságos atya szereti a gyerekeit. Mert mi a gyerekei vagyunk.

Hiszek Jézus Krisztusban, a Fiúban, aki ott ül az Atya jobbán.

A mi közbenjárónk nála.

Hiszek Szentlélekben, aki kitöltetett ránk.

Az Atyával és Fiúval együtt egy Isten. Ezt az emberi ésszel felfoghatatlan szent titkot hiszem és vallom. Hiszem a jó végső győzelmét a bűnök felett. Hiszem az egy Anyaszentegyházat. Ámen.”

A fogadalomtétel során a konfirmandusaink elkötelezték magukat, hogy Jézus Krisztus igaz követői és református egyházunk hűséges, úrvacsorával élő tagjai lesznek. Szeretnénk erre az eseményre nem végállomásként, hanem új kezdetként, az új életben járásuk kezdeteként tekinteni.

Bázeli gyülekezetünkben a gyermekek és fiatalok valóban Isten megtartó és újat készítő szeretetének ígéretes jelei. Mindezért Ővé legyen hála!

Az istentiszteletet a gyülekezet évi rendes közgyűlése követte. Gyülekezeti elnökünk, *Borsos Elek* beszámolójából megtudtuk, hogy **a nyári szünet után nem tarthatjuk tovább istentiszteleteinket** a gyülekezetünknek hosszú évek óta otthont adó **Lukaskirche-ben**, mivel a tulajdonos református gyülekezet azt júliustól bérbe adja. Habár már jó ideje számoltunk ezzel, mégis most itt állunk a nagy kihívás előtt, hol találunk magunknak egy másik lelki otthont, ahol örömmel befogadnak bennünket. Elnökünknek igen sok erőbetétessel, de úgy tűnik, sikerült a **St. Markus gyülekezetben** egy **befogadó** közösségre találnia, most már csak a Kirchenrat

belegyezésére várunk. Szívből reménykedünk Isten segítségében!

A közgyűlés után a konfirmandus fiatalok családjai gazdagon terített asztalokkal leptek meg bennünket, amit ezúton is köszönünk.

Évadzáró istentiszteletünk június 19-én egyben a Lukaskirchében is utolsó istentiszteletünk lesz. A gyülekezet elnöksége a Zsidókhoz írt levélből származó idézettel hívogat minket erre a „templombúcsúra”, ahol szeretnénk hálát adni Istennek azokért az áldásokért, amelyeket Tőle azon a helyen kaptunk a magunk mögött hagyott évek során. „Mert nincsen

itt maradandó városunk, hanem a jövődőt keressük.” (Zsid 13; 14) Ahogy a levél szerzője figyelmeztet, földi vándorutunkat különféle változó helyszínek és díszletek között töltjük, semmire sem üthetjük rá a maradandóság, a véglegesség pecsétjét. Egyetlen örök és maradandó: Isten szeretete. „És mi megismertük és elhittük az Istennek irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet; és a ki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is ő benne.” (1 Ján 4; 16)

Az istentisztelet keretében, - amelyet szeretetvendégség követ - jelképesen elbúcsúzzunk templomunktól.

Meszlényi Ria, a bázeli gyülekezet nevében

Berni ifi újratöltve

2011 márciusában újraindult Bernben az a kör, ahova szeretettel várunk minden Svájcban élő magyar fiataalt, aki barátokra, jó beszélgetésekre, vidámságra és nem utolsó sorban, Istenre vágyik. Hogy miért is fontos ez? Először is - ami a legfontosabb - azért, mert Isten annak tartja. Látszik ez abból, ahogy összehozott többünket hirtelen ugyanazon a helyen, ugyanazon időben, egyazon vággyal a szívünkben: rendszeresen találkozni, együtt imádkozni, együtt gondolkodni és dicsérni az Urat olyan velünk egykoriakkal, akikkel bátran, nyíltan megoszthatjuk gondjainkat, terheinket, problémáinkat, vagy akár örömlenket, élményeinket, ráadásul anyanyelvünkön! Így egy olyan közös alapra építhetjük kapcsolatunkat, mint Jézus Krisztus, aki örök, hű és változatlan. Továbbá azt hiszem, hogy a mai világban, amikor az ember bizalma megrendülhet mindenben és mindenki, nem kell hangsúlyoznom, mennyire szükségünk van Istenre és igaz lelki testvérekre, akik bátorítanak, biztatnak és imádkoznak velünk, értünk.

Azt is Istennek köszönhetjük, hogy ilyen rövid idő alatt (3 hónap) lett egy állandó „magja” az ifinek, akikkel már egy gyülekezeti filmklubot is szervezhettünk. A jövő évtől pedig szeretnénk ezt rendszeresíteni. A célja ugyanis ennek a csoportnak nem csak az, hogy jól érezzük magunkat, hanem, hogy szolgálhassunk a gyülekezet felé és olyan fiatalokat is megszólítsunk, hívogassunk, akik esetleg még nem ismerik az Urat.

Hogy ne csak én beszéljek, szeretnék egy-két gondolatot a többiekől is idézni, hogy kinek miért fontos az ifi:

„Én svájci szülők gyermekeként nőttem fel Magyarországon. A magyar nem anyanyelvem, de legalább olyan fontos az életemben, mint a svájci német. Az ifi egy nagyon jó lehetőség számomra, hogy tudjam használni ezt a gyönyörű nyelvet. De legalább olyan fontos nekem az Igével való foglalkozás, és a nagyon jó beszélgetések, amelyeket folytatunk.”

„Mivel én jelenleg nehéz élethelyzetben vagyok, ezért nekem az ifi nagyon fontos. Az ifi nélkül nagyon egyedül érezném magam. Az ifi egy menedékhely számomra. Örülök annak nagyon, hogy találkozhatom magyar fiatalokkal, mert így az anyanyelvemen beszélhetek arról, ami engem foglalkoztat.”

„Számomra ez az ifi azért fontos, mert hívó, Istent kereső magyar ifjakkal találkozhatom és beszélgethetek. Így, hogy

már egy pár alkalmon túl vagyunk, úgy gondolom egy nagyon jó kis csapat kezd kialakulni, ahol én személy szerint nagyon jól érzem magam, és a jókedv, hasizom-próbáló viccek mellett az Ige tanulmányozása, Isten jobb megismerésének alkalmát is adott. Hálás vagyok az Úrnak, hogy megengedte, hogy ez a közösség összejöjjön és remélem, hogy meg is fog maradni.”

„Nekem tetszik az őszinte beszélgetés minden alkalommal, a magyar nyelv "frissítése" (ami számomra fontos, mert amúgy ritkán használom) és az ingyen kaja. ☺”

„Külföldi diákként itt találtam egy magyar fiatalokból álló közösséget, ahová mintha kicsit hazaérkeznék mindig, mintha megpihenni mennék a hétköznapi feladataiból, ahol kifújhatom kicsit magam. Azért, mert befogadó a közösség, bensőséges, családias a hangulat. Ha éppen valami gondom van, itt van kinek elmondani és van kivel megbeszélni. Az egyetemen vagy másutt, ahol itt Svájcban megfordultam, mindenütt befogadtak, érdeklődést mutattak irányomban, barátokra találtam. De mégis más az, amikor az anyanyelvemen beszélhetek emberekkel, közös programokat szervezhetek velük. Sokkal több az esélye annak, hogy megértenek, mintha egy más kultúrából jövő embernek mondanám el. Ezenkívül biztonságot nyújt ez a közösség, abban a nagy közösségben, amelyik valóban befogadott és otthont adott valamilyen szinten, de mégis idegen ajkú a számomra. Érzem, sokszor mesés az otthoni viszonyokhoz képest, de valahol mégis idegen.

Szándékosan kezdtem a közösség jelentőségével, és nem azzal, amiért valójában alakult ez a csoport. Tulajdonképpen Isten az, akit keresünk itt együtt, közösen. Ő az, akit itt jobban megismerni vágyunk, akinek a személyesen nekünk mondott szavára kíváncsiak vagyunk. Róla beszélgetünk, kérdezzük együtt, közösen. És ez persze elképzelhetetlen lenne, nem működne a jó, testvéri közösség nélkül.

Ezen kívül a program változatos, mert játszunk, eszünk, születésnapot is ünnepelünk együtt. ☺”

Ha kíváncsi vagy, felkeltettük érdeklődésedet, de úgy érzed kérdéseid vannak, Neked nem ennyire fekete-fehér minden, Istennel kapcsolatban is kétségeid vannak, gyere el!

Nagyon szívesen találkozoznánk, beszélgetnénk Veled is!

Gyülekezeteink egyéb hírei

Bern

A gyülekezet március 6-i közgyűlésén két testvérünk vállalt presbiteri szolgálatot: *Krúzsely Mária* és *Győrbíró Katalin*. Mindkettőjük mögött hosszú gyülekezetépítő tapasztalat van, emiatt is különös hálával köszönjük meg nekik a munkánkban való részvételt.

Március 11-én, unokája születésnapján hívta magához az Úr *Hefi Erzsébet* testvérünket. A gyászszertartás április 8-án a Schönbühl temetőben volt, ahol *Kókai Csaba* lelkészünk magyarul tartott áhítatot. Erzszi néni ezen a napon töltötte volna be 80. életévét.

Június 5-én halt meg a berni Viktoria-otthonban, 91. életévében *Bakos Rosenbach Jolán*, gyülekezetünk hű tagja. Joli néni kívánságának megfelelően hamvait Magyarországon, a Bakos család sírhelyén helyezik örök nyugalomra. Emlékistentiszteletet az ősz folyamán fogunk tartani.

Luzern

Mivel istentiszteleteinken többször szolgált helyettes, ezért köszönjük csak most *Kókai Csaba* lelkészünk igehirdetéseit, köztünk való munkálkodását. A gyülekezet megszerette lelkészünket és örömmel jön istentiszteleti alkalmainkra.

A márciusi istentiszteletet, amit a rádió is közvetített, a svájci gyülekezettel közösen tartottuk. Istentisztelet után Dél-amerikai ételeket szolgáltak fel, a gyűjtést pedig Kolumbia szegényei számára ajánlották fel.

Májusi istentiszteletünk után a helyi gyülekezet kedves meghívására állófogadáson vettünk részt, ahol alkalmunk volt megismerni a Lukás-Kirche új lelkészét, *Bettina Tunger-Zanettit*.

A Luzern-i Matthias-Kirche szeptemberben ünnepli 150 éves juileumát. HEKS-ajánlásra eldöntötték, hogy a gyűjtést a szigetszentmiklósi protestáns gyülekezeti központ támogatására szánják. Az alkalomra *Heidi Müller* lelkész meghívta *Szalkay László* református lelkészt feleségével együtt, bennünket pedig megkért, hogy az esemény lebonyolításánál legyünk a segítségükre.

Egger Éva elnök júniusban ünneplehette **kerek születésnapját**. *Kókai Csaba* lelkész kétnyelvű szolgálattal, *Serman Éva* zongora-hangversennyel köszöntötte az ünnepeltet.

Egger Éva lelkes gyülekezeti szolgálatát ehelyütt is hálással köszönjük, további életére az Úr áldását kérjük.

St. Gallen

Gyülekezetünkben rendszeresen megtarthatunk istentiszteleteinket és azon belül a gyerekek „kis istentiszteletét” is. Öröm, hogy egyre többen keresnek fel bennünket.

Gyülekezetünkől sokan vettek részt *vitéz Somorjai Béla* temetésén. Feleségével, Csöpivel hűségesen vett részt a gyülekezeti életben. Szeretettel gondolunk rá.

Februárban a Stephanshorn-i gyülekezettel közösen kétnyelvű istentiszteletet tartottunk, amelyen *Hansueli Walt* és *Hieble Erika* prédikált. A gyerekek segítségével „mérlegre” állítottuk az embert: Vajon ki a nehezebb, kinek az élete értékesebb? Valóban a teljesítmény elve határozza meg, hogy mennyit ér életünk? Istentisztelet után magyar és svájci finomságok mellett beszélgettünk egymással. Azt is szívesen megemlítem, bár soha nem ez a lényeg!!! - magyarjaink létszámában ismét győzelmet arattak St. Gallen lakosai felett! Az adományokat a dadi református egyházközség számára ajánlottuk fel.

Váci Éva és *Missura Katalin* szolgált ökumenikus istentiszteletünkön.

A pünkösdi találkozón St. Gallenből nem csak az előadó, hanem több gyülekezeti tagunk is részt vett.

Júniusi utolsó istentiszteletünk előtt kötetlen grillezésre, beszélgetésre hívtuk tagjainkat.

Vendégünk a kantonális egyháztól *Annkathrin Gesslein* is, aki egy könyv kiadásán dolgozik, melyben St. Gallen kanton különböző felekezeti és vallási csoportjait kívánja bemutatni.

Zürich

Január 16-án a Grossmünster- és a zürichi Valdens gyülekezettel tartottunk közös istentiszteletet. A három gyülekezet lelkésze a „*Jöjjön el a Te országod*” témára mondott egy-egy rövid prédikációt, közben a valdens gyülekezet kórusának, valamint a magyar „ifí”-bibliakör tagjainak énekbetétei gazdagították az istentiszteletet.

Évi rendes közgyűlésünket a január 23-i istentiszteletünk után tartottuk meg, a március 13-i ökumenikus istentiszteletéről a 2. oldalon számoltunk be.

Június 3-án, egy svájci körút során látogatta meg a nagylétai (Létavértes) református gyülekezet 70 fős csoportja *Hadházi Tamás* lelkész vezetésével Zürich nevezetességeit: a Fraumünstert, a Grossmünstert, Zwingli és Bullinger emlékműveit, a magyar gályarabok zürichi befogadásának emléktábláját. A Helferei kápolnájában rövid előadást hallgattak meg a zürichi reformációról, Zwingliről, majd a magyar gyülekezet életéről. Az előadó *Szöllősy Pál* válaszolt a kérdésekre és elkísérte zürichi városnézésén a csoportot, mely másnap továbbutazott Genfbe.

Zwingli, Bullinger és a zürichi reformáció

Zürich az 1500-as évek elején: Feudális felsőségtől nem függő, szabad város, kb. 7000 lakossal. Virágzik a gazdaság, két évszázad során kialakult a stabil politikai rendszer, a kézművesek, kereskedők, lovagok céhei által választott 212 fős nagytanács felügyeletével, a céhmesterekből álló 24 tagú kistanács és élén a polgármester kormányozza a várost és környékét.

A politikai szervezet szilárdságával ellentétben áll az erkölcsök romlása (részben a jólét következtében), a korábban fontos szerepet játszó kolostorok hanyatlása, a klérus tekintélyének süllyedése, a papok feladatainak elhanyagolása. A politikai vezetés intelmei nem sokat használnak, szervezeti és erkölcsi reformra van szükség.

Közben egy fiatal pap, *Zwingli Ulrich*, a közeli Einsiedeln kolostorának lelkésze, az evangéliumhoz ragaszkodó prédikációival, következetes fellépéseivel tesz hírnévre szert. A városi tanács benne látja a megújuláshoz szükséges, szilárd jellemű lelkigondozót, ezért meghívja őt Zürich vezető temploma, a Grossmünster lelkészének.

Zwingli 1484-ben született Wildhausban (Kelet-Svájc), szabad gazdálkodó családból, ahol apja a járás előljárója, egyik nagybátyja pedig falusi lekipásztor volt. Tábori lelkészként elkísérte a svájci zsoldoscsapatot a francia király elleni háborúba; az 1515-ben Marignanónál elszenvedett vereség szörnyű élménye készítette a svájci fiatalok szokásos zoldos szolgálata elleni határozott fellépésre. Ebben is egyezett a zürichi városatyák törekvésével.

1519-ben, 35 éves korában foglalja el Zwingli a város vezető lelkészének tisztét, miközben már megismerkedett Luther tanaival. Ez megerősíti meggyőződését, hogy a keresztény ember számára minden teológiai kérdésben csak a Biblia lehet irányadó. A szentírás alapján csak két sakramentumot ismer el: a keresztséget és az úrvacsorát, elutasítja a szentek és az ereklyék tiszteletét, a templomoknak szentképekkel és drágaságokkal való díszítését, a cölibátust és a böjt parancsát. Elveit példamutatóan a gyakorlatban is követi: megházasodik (felesége egy jómódú özvegy, Anna Reinhard), s a nagyböjtöt híveinek egy csoportjával együtt nyilvánosan megtörik azzal, hogy húst esznek.

Igehirdetése, írásai és életvitele kiváltják a római egyházfők és a Zürichre illetékes konstanzi püspök haragját, akik a zürichi politikai vezetőkől ellenintézkedéseket követelnek. A városi tanács erre igen bölcsen reagál: meghívja a püspököt, hogy a nagytanács előtt nyilvános „disputációban” mérje meg magát Zwinglivel. A püspök válasza lenéző: hogyan tudna egy kézművesekből, kereskedőkből álló gyülekezet teológiai kérdésekben ítélni? Zwingli válasza erre: „Ha a Szentlélek vezeti őket, az egyszerű emberek is tudják, mi az igazság!” A püspök végül elküldi teológus püspöki helynökét, 1523. január 29-én sor kerül a „Disputatio”-ra, amelyen a nagytanács és az összegyűlt 600 polgár előtt Zwingli oly meggyőzően védi meg 67 tézisben nézeteit, hogy a

nagytanács felhatalmazza: „Ulrich mester folytassa a szent Evangéliumot hirdetni úgy, amint azt eddig tette”.

A történelemben először fordul elő, hogy egy laikus politikai testület dönt az igaz hit kérdése felett. A zürichi vezetők demokratikus meggyőződését mutatja, hogy utána a város és a vidék lakosságának szavazatával erősítik meg a nagytanács döntését. Ezzel, ha formailag még nem is, de a gyakorlatban végbemegy a zürichiek kiválása a megyéspüspök, és ezzel a római egyház fennhatósága alól. Zwingli működése során hirdeti, hogy zsoldosszolgálat nélkül is meg tud élni a lakosság szorgalmas munkából, hogy a gyülekezet és a világi előljárók feladata a szegényekről és betegekről való gondoskodás, hogy a pazarlás és a hivalkodás éppúgy, mint a semmittevés, bűn. Hatására megtörténik a város erkölcsi megújulása, a lezüllött kolostorok megszüntetése és javaiknak a rászorulók közti felosztása, a korábbi kicsapongás helyett a javaknak szorgalmas munkával történő előállítás. Zwingli megállapítja, hogy a pénzkölcsönzés a keresztények számára is megengedett, de a korábban gyakori uzsorakamattal szemben a kamat legfeljebb 5%-ot tehet ki.

Zwingli irányításával készül el 1524-ben Zürichben a *Biblia első teljes német nyelvű fordítása*. A városvezetőkkel egyetértésben szervezi újjá Zürich és vidékének rendjét, életét, szigorú erkölcsi szabályokkal. Ellenállással a város lakossága körében alig találkozik, kivétel szinte csak az újrakereszteltek (anabaptisták) kicsiny, de elszánt csoportja (akik a világi hatóságok létjogosultságát is tagadják, s akikkel szemben a városi hatóság és maga Zwingli is nagyon keményen, egy-két esetben halálbüntetéssel lép fel).

Zürich számára bátorító, hogy több jelentős svájci és elzászi város – mint St.Gallen, Bern, Basel, Strassburg – csatlakozik a reformáció zürichi irányzatához, de a lutheri reformációval való kiegyezés sajnos nem sikerül. Zwingli ötnapos tárgyalása Luther Mártonnal Marburgban a lényeges úrvacsora-kérdésben nem vezet eredményre – és nagy gondot okoz Luzern és a belső-svájci „öskantonok” ragaszkodása a „régiről”, a katolikus valláshoz. Amikor 1529-ben egy a reformációhoz csatlakozott lelkész Schwyz kanton hatóságai letartóztatnak, majd minden tiltakozás ellenére eretnekként megégetnek, a fegyveres konfliktust a református és a katolikus kantonok között csak az utolsó pillanatban sikerül elhárítani – egyelőre. Két évvel később kitör a polgárháború, s a harcban zsoldosként is edzett belső-svájciak Kappel-nél vereséget mérnek a zürichiekre. Ami a legtragikusabb, hogy Zwinglit 480 éve, 1531. október 11-én megölik a csatatéren, s úgy tűnik, oda a reformáció ügye.

Szerencsére a zürichi vezetők méltó utódot találnak *Bullinger Henrik* személyében, aki 1531-től 44 éven át körültekintően, állhatatosan folytatja a zürichi reformáció ügyét, Isten segítségével újra rendezi a reformátusok megtépzott sorait. Közben egész Európára kiterjedő levelezést folytat más országok reformátoraival, sikerül nagy jelentőségű egyetértésre jutnia Kálvin Jánossal és a genfi reformációval is. Megalkotja a 2. *Helvét Hitvallást* (1562), mely ma is irányadó a Magyar Református Egyház

számára. Magyarországi reformátorokkal folytatott bőséges levelezését többek közt *Zsindely Endre* professzor dolgozta fel és adta ki német nyelven.

Zwingliről egyik tekintélyes történetírója, *Sigmund Widmer* elfogulatlanul ítél 1983-ban, a reformátor 500-éves születésnapjára megjelent méltatásában eképpen:

„Zwingli a svájci Államszövetség erkölcsi megújulásáért és egyesítéséért szállt síkra. Nagy tehetségű politikus és a hit igaz harcosa volt. De hogy az egész nép megújítója és vezetője, vagyis államférfi lehessen, ahhoz hiányzott neki a

türelmes megértés, a lassú érés kiválásának bölcsessége... Harcos élete nem nélkülözte a nagyságot és a szeniális terveket, de az elhamarkodott, meg nem érett döntéseket sem.”

Zwingli Ulrich bátorsága, szilárd jelleme, rendíthetetlen kiállása az igaz ügyért, példakép lehet számunkra. De tévedései, türelmetlensége és szomorú vége tanulságul szolgálhatnak a mai egyházi és politikai vezetők számára is.

(*S. Widmer „Zwingli 1484–1984” c. műve alapján
összeállította: Szöllősy Pál*)

Michel Müller az új zürichi egyházelnök

Az egészségi állapota miatt visszalépni kényszerült *Ruedi Reich* utódjául négy fej-fej melletti választási menet után végülis Michel Müller Thalwil-i lelkészt választotta elnökül Zürich kanton református zsinata.

A zürichi zsinatban a következő négy egyházi frakció foglal helyet: liberális, vallásos-szociális (religiös-szocial), zsinati (synodal) és evangélikális (evangelikal). Eddigi szokás szerint a zsinati elnököt a négy frakció rotációs alapon jelölhette – ezek szerint a következő elnököt a liberális frakcióból kellett volna választani.

Mivel az előző két elnök 3-4 cikluson keresztül állt a zsinat élén, ez a rendszer elvesztette aktualitását, s úgy döntöttek, hogy a következő elnököt négy jelölt közül lehessen választani: *Andrea Marco Bianca (Küsnacht)*, *Christoph Sigrist (Grossmünster)*, *Michel Müller (Thalwil)*, *Hans-Peter Geiser (Aarau)*. A negyedik jelölt a választások előtti napon visszalépett, a másik három esélye ugyanekkor még teljesen nyitott volt. Az előzetes konzultációk folyamán Michel Müllernek a másik kettővel szemben kevesebb támogatója volt.

A március 15-i zsinat azután igazi meglepetést hozott: az elnököt csak négy forduló után tehette közzé a választási bizottság; a jelöltekre leadott szavazatok közötti különbség

esetenként alig egy pár volt csak. Az első két menet után egyiküknek sem volt abszolút többsége, a harmadik menetben Christoph Sigrist 51 szavazattal maradt alul a Bianca 57, illetve Müller 59 szavazatával szemben. A döntés végülis a negyedik menetben született meg 84:80 arányban – három szavazócédula kitöltetlen maradt.

Michel Müller 1994 óta a zsinati frakció elnöke, a Svájci Evangéliumi Egyházak

Szövetsége (SEK / Schweizerischer Evangelischer Kirchenbund) zürichi küldöttségének tagja. Bazelban nőtt fel, 47 éves nős ember, 3 gyermek édesapja, főiskolára Bazelban és Bernben járt.

Az egyházpolitikában a kis lépések híve. Ígéri, hogy az egyház fizetett és önkéntes munkásainak gondját-baját őszintén meghallgatva igyekszik a küszöbön álló reformok megvalósítására.

Szolgálatáról, magánéletéről a svájci televízió „*SF bi de Lüt*” műsorában készített interjút. Ugyanitt említjük meg, hogy lelkészként már járt Magyarországon és kifejezte szolidaritását a magyar hittestvérekkel...

A zürichi református egyház új elnöke munkájára, tevékenységére a magyar gyülekezetek nevében is Isten áldását kívánjuk.

Deák Péter

Berecz András Bazelban

A különleges kulturális eseményekre vágyó bázeli magyarokat *Berecz András* népdalénekes és mesemondó örvendeztette meg fellépésével. Március 25-én este került sor a „*Le az úton, egy fűszálon*” című műsorára, a Bázeli Kulturális Magyar Találkozó (KulturUngarBasel) meghívására a Gundeldingerfeld egyik termében. Az előadó meglepő természetességgel lépett a publikum elé, melyet azonnal magával ragadott.

Az ördög becsapásáról mesélt. Milyen fondorlattal lehetne megmenekülni tőle, és persze ki tudná azt a legjobban, mint egy asszony! De ugyanaz az életmentő csíny egy másik mesében a szerencsétlenségbe sodor. Egy következő történetben megtudjuk, hogy miként mentheti meg az ember ruháját egy felhőszakadaskor az elázástól. Ismét egy másikban az erdélyi néptáncok keletkezéséről beszél. Minden mozdulatnak megvan a maga története. Berecz

András, míg tánclépéseit mutatja, énekel is. Egy népdalt jó régiesen ad elő, hisz ezek a dallamok és cifrázásaik a gregorián temploménekekre és az egyházi hangnemekre nyúlnak vissza. Az új stílusú népdalok csupán a 19. században születtek. Repertoárjába a modern mesék is beletartoznak, kifigurázva a kommunista világ TSZ életét. Az egyik ilyen mese arról szól, miként hozza rendbe egy elvtársnő alsóneműjét a taggyűlésen két, kétszer a kaszától megmenekült öregember (vagyis két 77 évén túli kisöreg)...

Az idén március 14-én Berecz András életművéért Kossuth díjjal tüntették ki. Harminc éve gyűjti a népmeséket és a népdalokat Magyarországon és Erdélyben. A művész mindenképp a szabad előadást, az improvizálást szereti. Szívesen jönne vissza Bazelba, hogy egyszer svájci közönségnek is meséljen. Reméljük, hogy sikerül e terve, és akkor mi ismét hallhatjuk a magyar mesemondót!

Küng-Hefi Paula